

בכל פעם שהבהלה אוחזת בציבור ההורים,

נמצאים פוליטיקאים מובטלים הקופצים על המציאה

התליין המתנדב

כנפוש של אדם הדוגל בעונש-מוות, ולא חשוב נגד מי ובגלל מה. יש פסיכולוגים הסבורים כי זהו כמעט תמיד סימן למופרעות נפשית.

הוא מעיד על קיומם של הדפים תוקפניים עמוקים בתת-ההכרה של הרושע עצמו, התביעה להוציא להורג פושעים משמשת עילה לפרוק מיטען של אלימות כמוסה, שאינה נופלת מזו של הרוצח, שאותו מבקש האיש להרוג. הרוצח פורק את אלימותו כמעשה אנטי-חברתי. שוחר עונש-המוות מבקש להשיג זאת "בשם החברה". הוא מעין פושע הפוך.

יש אנשים הדורשים עונש-מוות כל שני וחמישי, ודיוקנם הפסיכולוגי גלוי לעין. כמו זה של עורך ידיעות אחרונות, הרצל רוזנבלום, שליבו מתחמם בחשכו על עזי-תלייה מלכלב. אך יש אנשים מן היישוב, הנראים כהתגלמות ההומאניזם והליברליזם, אנשים מאוזנים בכל ימות השנה, אשר לפתע פורץ מהם פרץ כזה, המגלה רבדים עמוקים וכמוסים.

למשל: אמנון רובינשטיין, שתבע פעם עונש-מוות ל-

כאלה בזמיר, למען המטרה המקודשת. סתם בני-אדם נתפסים לעלילות כאלה מתוך מניעים אטאוויסטיים, שאינם מודעים להם, כך או כך, ההיסטוריה האנטי-ערבית, הסיפורים על "מחבלים", ופתם זעם על פושעי-זמין מפחידים מהווים קרקע-צמיחה נוח לעצי-תלייה. אילן גדל בשכונת דניה.

איש לא יודע בכך שהוא תומך בעונש-מוות מפני שזוהי הדרך היחידה שבה הוא יכול להרוג ולרצוח — עקפיץ — בדרך שתהיה מקובלת על החברה (מחוץ לשרה-הקרב, כמובן). איש לא יודע גם בכך שהוא פועל מתוך תשוקה פרימיטיבית לנקמה, או שהדבר עוזר לו להתגבר על היצרים האנטי-סוציאליים הרווחים בתת-ההכרה שלו עצמו.

הנימוק מתיימר לרוב להיות הגיוני: שזוהי הדרך היחידה להרתיע רוצחים כאלה.

כפי שאמר אמנון לין: "אם עונש-המוות ינמנע רק מיקרה אחד של רצח ילד..."

דיבריהבל גמורים. פושעי-זמין, המבצע מעשים כבאריים המקוממים את כולנו עד למעמקי הלב, הוא אדם חולה. אילו היה להגיון שליטה כלשהי עליו, לא היה כלל מבצע את פשעיו.

גבר האונס ילד או אשה, תוך התעללות סאדיסטית או תוך ביצוע רצח, חי בגיהנום פרטי משלו. כל חייו הוא רדוף על-ידי תשוקותיו האפלות, שאין להן מוצא לגיטימי, הוא חולה כנפשו. מה הטעם בהריגת איש כזה? זה לא ירתיע אותו, כי הוא מעבר לכל הרתעה. ואם המטרה היא למנוע ממנו לחזור על מעשיו המחרידים, די בכליאתו או באישפוזו במוסד מתאים.

אנחנו מאשפזים בני-אדם הנושאים מחלה קטלנית ומרבקת. איננו הורגים אותם. אנחנו כולאים נהגים קטלניים, המסכנים כקלות-דעת חיי ילדים בכביש, ושמיספרם גדול לאין שיעור יותר מאשר מיספר סוטימין.

מניין היחס השונה לסוטה-זמין דווקא? האם אנחנו רוצים לרפדו עד מוות, מפני שהעוץ לקרוא דרוו לתשוקות המכרסמות גם בתת-ההכרה שלנו, כפי שטוענים כמה פסיכולוגים? האם השינאה והפחד שהוא מעורר בנו הם, בעצם, שינאה ופחד מעצמנו? האם היינו רוצים בעצם להעניש את עצמנו בעונש הנורא שאנחנו רוצים להטיל עליו? נפש אדם מי יודע?

כל אלה הן השערות פסיכולוגיות, ויכול אדם לקבלן או לדחותן.

אך חייב אדם להכיר בסטאטיסטיקה. בארצות-הברית הונהג עונש-המוות מחדש ככמה מדינות, אך נשאר פסול במדינות אחרות. מבחינה סוציולוגית, אין הבדל בין שני סוגי המדינות. זוהי אותה החברה האמריקאית, בעלת אותן הבעיות.

הסטאטיסטיקה מוכיחה שמיספר הפשעים, ופושעי-זמין בכללם, אינו נופל במדינות שבהן קיים עונש-המוות, לעומת המדינות המסתפקות בעונש מירבי של מאסר-עולם. אם יש מגמה, היא הפוכה.

אם בכלל יכול עונש-המוות להשפיע על פושע מסוג זה, ההשפעה תהיה הפוכה. בהתפחו משיכרון תאוותיו, אחרי שביצע את זממו בקורבנו, עלול פושע כזה לחשוש מפני האפשרות שהקורבן החי יכול להובילו אל הכיסא החשמלי. זה עלול להיות נימוק נוסף לרצח הקורבן.

דבר אחד ודאי, ומובח על-ידי כל מהלך ההיסטוריה האנושית: עונש-מוות אינו מועיל במאומה.

כל זה הגיוני, אך יש נימוק שהוא מעבר להגיון. **כ**באיזו מדינה אנחנו רוצים?

העובדה שאין בישראל עונש-מוות הוא אחד מסימני ייחודה. זהו רגל זהב, והמנוף מעל כל מעשינו, הטובים והרעים. היום שבו נוטל עונש-המוות כמעט לגמרי, בהצבעה מצפנית ובאווירה של התרוממות-הרוח, היה יוסי-חג לישראל.

בכל תקופת קיומה של המדינה, הוצא להורג באקט של המדינה רק אדם אחד ויחיד: הוצא אייכמן. גם זורו עובדה, המעוררת בבוד למדינה בכל אתר ואתר. האם נוציא להורג בתאי-גאוס, כנהוג ככמה ממדינות ארצות-הברית? או בתלייה, כפי שנתלו עולייתגרום של המחרת העברית?

האם נגריל את תפקיד התליין בין אמנון לין ושבח וייס, בין אמנון גולדנברג ואמנון רובינשטיין?

אינני יודע אם אמנון לין הוא הגרוע שבחבריה-הכנסת. אההתחרות על תואר זה גדולה מדי. בין כל הרייסרים והשמייסרים, קשה לקבוע מי האלוף. ניתן רק לומר כי אמנון לין מתאים לכנסת הזאת, כפי שהכנסת הזאת מתאימה לו.

השיטה היא פשוטה: לא לעסוק בעניינים האפורים והחשובים, שיש להשקיע בהם מחשבה ועמל, ושלא יזכו בשום פירוטמת מפי כתבי-כנסת רדורים וצנינים. תחת זאת לעלות על כל ענין חולף, שבעזרתו ניתן "לחטוף כותרת". לשלוף תמיד מן המותן, כי אין זמן.

במערב הפרוע, הראשון ששלף את האקדה נשאר בחיים, בכנסת הפרועה, הראשון המפרסם את הורדעה, אוילית בכל שתהיה, הוא הזוכה בכותרת. אנשים אלה משגשים באווירה של היסטוריה ותבהלה. כאשר פושטת בציבור פאניקה, שובת ההגיון, וחבריה-כנסת מהסוג הזה יודעים כי ההגיון הקר הוא אויבם העיקרי. הם עולים על כל גל עכור של שינאה ופחד, כפי שרוכבי-הגלשנים עולים על גלי-החוף. לפעמים זהו גל קטן, המאפשר לחבריה-כנסת לרכוב על הכותרת במשך שעה-שעתיים. לפעמים זהו גל גדול, שניתן לרכוב עליו במשך שבועות וחודשים.

כל זה מבחייל למדי, אך במציאות הישראלית, אלה הם כללי המישחק הפוליטי.

בחיפה אירע פשע מחריד. ילד משכונת דניה נרצח בנסיכות מזועזעות במיוחד.

כאשר קורה דבר כזה, אוחזת הבהלה בציבור ההורים. זה טיבני לגמרי. מי שיש לו ארבעה ילדים ברחוב, אינו יכול לחשוב בקוריוח על האפשרות שפושעי-זמין מסתובב בחוץ ושוחר לטרף. הוא מתקומם. הוא רוצה להשיב מלחמה שעה. הוא מחפש פיתרון קל ופשוט. הוא רוצה לפרוק את ריגשי התיסכול והועם שהצטברו בליבו.

הוא תובע עונש-מוות. מבחינה זו אין הבדל בין מוכרה-המוציא האגרתי בשוק מחנה-יהודה ובין גברת כנורה בשכונת-דניה העשירה במרומי הכרמל. יצרי-אדם שווים ככל מקום. אי-אפשר להתווכח עם תבהלה. אפשר רק לקוות שתעבור במהרה, עם מציאת האשם לפשע, ושאו יחזור ההגיון לבתי-האב הנרגשים.

אבל אפשר ואפשר לדון במעשיהם של חברי הכנסת. שיעלו על הגל והריכבים עליו ובראשם חבריה-כנסת אמנון לין, הראשון שהציע שוב עונש-מוות.

אמנון לין הוא ותיק בכנסת. אך אין הוא ותיק בסיעה זו או באחרת. הוא עבר כבר את רובן, משמאל לימין ומימין לשמאל. את דרכו התחיל כאיש השומר הצעיר. אחר-כך נשא לאשה את בתו של אבא חושי הכל-יכול, הודון של חיפה. הוא עבר למפא"י.

משם הגיע לרשימה הממלכתית (או למרכז החופשי. מי זוכר?) ובמשם לליכוד. מן הליכוד פרש וחזר למפלגת-העבודה. והיד עדיין נטויה.

אם הרוח משתנה, אמנון לין משתנה. וכבן הגזע החדש של פיראטים פוליטיים, הוא יודע תמיד מניין נרשבת הרוח.

איש כזה וקוק לפרסומות. מניין משיגים אותה? הכתבים מכירים את אמנון לין, ויודעים שאינו ענק אינטלקטואלי. השיטה היא לעלות על גל חדש ומכטיה. לפני שמישהו אחר מספיק לתפוס עליו טרמפ, שהרי ההתחרות רכה.

הפשע החיפאי היה איריאלי למטרה זו. לין הוא חיפאי, כאשר כדאי לרכב על גל של פאניקה ושינאה, הוא מומחה. אין קל מאשר לרושע עונש-מוות לפושעים ול"מחבלים" (לגבי אין הבדל). ההצלחה מובטחת. לכל הפחות יתפוס כותרות ויגיע לטלוויזיה באותו היום. ואם יאיר המזל, ניתן לרכוב על כך לאורך ימים.

ואכן, זה הצליח. אמנון לין הופיע בטלוויזיה, השמיץ את דיבריה-הבל שבפיו, יעקב אחימאיר שיח בו מבטיחה-קצרה מעניינים עגולות, וכל ההורים המוכהלים ברחבי הארץ נובחו לדעת כי הנה קם להם גואל ומושיע, תליין מתנדב לכל בני-היחם.

אינני רוצה לבטל לגמרי את האפשרות המחרידה שאמנון לין אכן מאמין דיבריה-ההבל האלה, ושלא יועדו לצורכי פירוסים-עצמי כלבד. קיימים בעולם מחקרים פסיכולוגיים רבים על המתרחש

ח"כ אמנון לין: מי מוכן לתלות?

"מחבלים", או אמנון גולדנברג, שתבע עונש-מוות לסוטימין, או שבח וייס, שתבע עונש-מוות נגד פושעים אלה או אחרים. ואם הומאניסטים מדופלמים כאלה נדבקים בהיסטוריה — מה נלזן על אמנון לין?

ךעתה למיקרה הנורא של רצח דני כץ. ברגע שאני כותב דברים אלה, איני יודע מי ביצע את הפשע. אני יכול להשתמש רק בהגיון.

ההגיון אומר שאשר כמעט לבטח מעשה של סוטה-זמין. עד שנתפס האשם, אי-אפשר לקבוע זאת בוודאות של 100%. תמיד יכול להיות חריג בכיוון זה או אחר. אך הייתי אומר שיש כאן סכירות של 90% שאכן זהו פשע מיני.

סטייה מינית אינה קשורה בלאום, בדת, בגזע או בעדה. ככל ציבור יש אחוז מסויים, שווה פחות או יותר, של פושעי-זמין פוטנציאליים. משום כך ניתן להניח כי הרכב ציבור פושעי-זמין בישראל מקביל להרכב האוכלוסיה הכללית במדינה.

אם כן, יש סכירות של כ-85% שהפושע הוא יהודי, ושל 15% שהפושע הוא ערבי. ההיסטוריה האנטי-ערבית שפשטה במדינה בעיקבות הרצח, ושלוכתה על-ידי קציני-מישטרה מסויימים כדי להסיט את זעם ההמון ממחרלי המישטרה עצמה, אין לה יסוד הגיוני. היא מוכירה את שיטות המישטרה ברוסיה הצארית. למרבה הצער, גם היסטוריה לאומנית כזו אינה בלתי-רגילה. כאשר מתרחש פשע מחריד בארץ כלשהי, נוטים האורחים הנסערים להטיל את האשם קודם כל על "הור", על בני מיעוט לאומי או רתי כלשהו. זה היה אחד ממקורותיה של עלילת-היהודים הנוראה, שקיפחה את חייהם של יהודים כה רבים. זה היה גם מקור העלילה שהצוענים חוטפים ילדים, קשה לאדם להשלים עם העובדה שפושעי-הזמין הוא איש כמוהו, ולא הנשק. נאיורנצאים מסוגו של רפאל איתן יכולים להמציא עלילות